

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

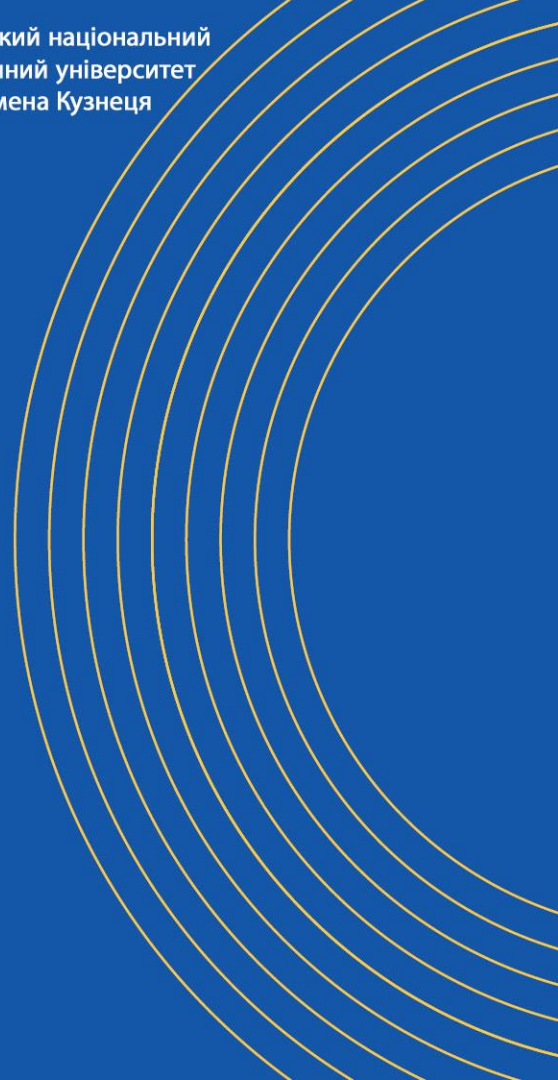
Український державний центр
міжнародної освіти

Харківський національний
економічний університет
імені Семена Кузнеця

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МАРКЕТИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

Мета маркетингового дослідження:

Виявлення проблем, пов'язаних з інтеграцією іноземних студентів до закладів вищої освіти України.

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- ✓ визначити якість освітніх послуг, які надаються іноземним студентам;
- ✓ виділити основні перешкоди в отриманні документів для перебування на території України;
- ✓ оцінити іміджеву привабливість української вищої освіти для іноземних студентів;
- ✓ обробити та проаналізувати результати анкетування.

В основу розробки методики дослідження покладено наступні гіпотези:

висока якість та доступність освітніх послуг сприяє підвищенню привабливості ЗВО для іноземних студентів;

покращення умов легального проживання іноземних студентів сприяє їх вмотивованості навчатися саме в українських ЗВО;

розширення переліку курсів, які викладаються іноземними мовами, та адаптація навчальних програм до потреб іноземців сприяє пришвидшенню процесу інтернаціоналізації вищої освіти;

проведення активних рекламних кампаній за кордоном мають підвищити рівень обізнаності іноземців щодо можливості отримання вищої освіти в Україні.

Методика анкетування іноземних студентів, які навчаються в ЗВО України, містить 5 етапів:

Оцінка поточної
ситуації щодо
навчання
іноземних
студентів у
ЗВО України

Етап 1

Розробка
інструментарію
анкетування

Етап 2

Анкетування
іноземних
студентів

Етап 3

Обробка анкети

Етап 4

Виокремлення
проблем, які
перешкоджають
залученню
іноземних
студентів до
ЗВО України

Етап 5

Оцінка поточної ситуації щодо навчання іноземних студентів у ЗВО України

Передумови, які впливають на процес залучення іноземних студентів до ЗВО України:

- іноземні студенти є одним із джерел надходження додаткових коштів для університету;
- в умовах старіння населення і зменшення його працездатної висококваліфікованої частки, залучення до країни іноземних студентів на навчання, які після успішного закінчення ЗВО планують залишитись у країні, сприятиме покращенню ситуації на ринку праці;
- збільшення частки іноземних студентів дозволить підвищити якість освітніх послуг за рахунок розроблення і впровадження нових конкурентоспроможних навчальних курсів і освітніх програм;
- залучення на навчання іноземних студентів сприяє підвищенню іміджу системи освіти і держави в цілому на міжнародному рівні.

Розробка інструментарію анкетування

Крок 1. Визначення мети анкетування, кола та кількості респондентів.

Крок 2. Розробка питань анкети.

Крок 3. Контроль розробленої анкети.

Крок 4. Апробація анкети.

Анкетування іноземних студентів

Анкету було складено на трьох мовах для зручності заповнення.

Україномовна анкета:

1. Ваше громадянство?
2. Скільки років Ви вже навчаєтесь в Україні?
3. У якому університеті Ви навчаєтесь?
4. Чи задоволені Ви навчанням в університеті?
Від 1 до 10, де 1 – абсолютно незадоволений, 10 – абсолютно задоволений
5. Місто в Україні, де Ви проживаєте?
6. Ви проживаєте у гуртожитку?
7. Чи задоволені Ви проживанням у гуртожитку? Від 1 до 10, де 1 – абсолютно незадоволений, 10 – абсолютно задоволений
8. Якою мовою навчаєтесь?
9. Якою мовою Ви хотіли би навчатися?
10. Яка Ваша спеціальність?
11. Як Ви дізналися про Україну?
12. Ваші позитивні очікування справдилися? Від 1 до 10, де 1 – абсолютно не справдилися, все погано, 10 – абсолютно справдилися, усім задоволений
13. Чи легко було отримати візу на навчання в Україну?
14. Хто зустрів Вас в аеропорту в Україні?
15. Як Ви подали документи на отримання запрошення на навчання?
16. Скільки Ви витратили часу на підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?
17. Скільки грошей Ви витратили за підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?
18. Чи подобається Вам Україна? Від 1 до 10, де 1 – абсолютно незадоволений, 10 – абсолютно задоволений
19. Чи будете Ви рекомендувати навчання в Україні для своїх друзів?
20. Чи вважаєте Ви необхідним (доцільним) дозволити офіційне працевлаштування в Україні під час навчання?
22. Скільки грошей в доларах США Ви витрачаєте в місяць на проживання в Україні (проживання, транспорт, харчування, дозвілля)?
23. Між якими країнами Ви вибирали, де бажаєте здобувати вищу освіту?
24. Чому Ви вибрали Україну?
25. Хто прийняв остаточне рішення щодо навчання в Україні?
26. Чи відчуваєте Ви себе безпечно в Україні під час пандемії COVID-19? Від 1 до 10, де 1 – абсолютно небезпечно, 10 – абсолютно безпечно
27. У період пандемії COVID-19 Ви хотіли би навчатися онлайн чи в аудиторіях університету?
28. Чи пропонує Ваш університет можливості для академічної мобільності, навчання за програмою подвійних дипломів з іншим університетом?
29. Що б Ви хотіли покращити в системі навчання іноземців в Україні?

Мета даного етапу:

доведення чи спростування висунутих раніше гіпотез стосовно популяризації української вищої освіти серед іноземних студентів.

Завдання етапу полягає в зборі, систематизації та обробці отриманої інформації за результатами анкетування. В якості інструментарію були використані такі методи, як структурний, порівняльний та графічний методи аналізу.

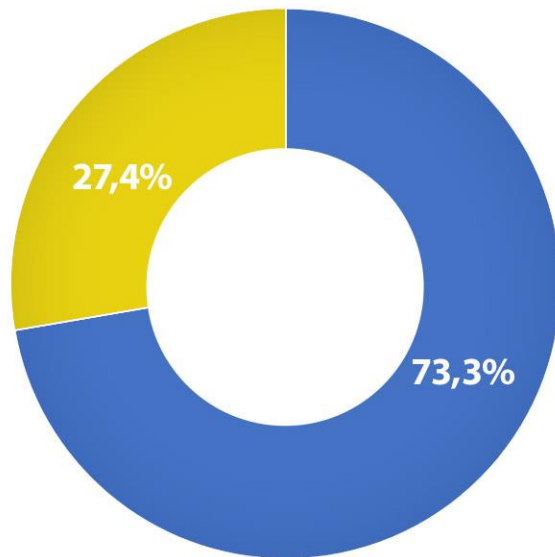

Виокремлення проблем, які перешкоджають залученню іноземних студентів до ЗВО України

- велика кількість служб, які необхідно пройти, та значна кількість документів, які необхідно оформити, щоб отримати право знаходитись на території держави та вступити до університету;
- наявність мовного бар'єру, що звужує коло спеціальностей та освітніх програм, на які може вступити іноземний студент;
- на відміну від Європейської практики інтернаціоналізації вищої освіти, яка охоплює усі рівні вищої освіти – бакалавра, магістра, доктора філософії і доктора наук, в Україні переважають програмами бакалавра і магістра;
- слабка система інформаційного, маркетингового і рекламного забезпечення для рекрутингу іноземних студентів.

РЕЗУЛЬТАТИ ОБРОБКИ АНКЕТИ

Чи легко було отримати візу на навчання в Україні?

Так

Hi

Витрати студентів у процесі проходження процедури отримання дозвільних документів

Питання

Структура відповіді іноземних студентів, % від загальної чисельності

в україномовних
анкетах

в російськомовних
анкетах

в англomовних
анкетах

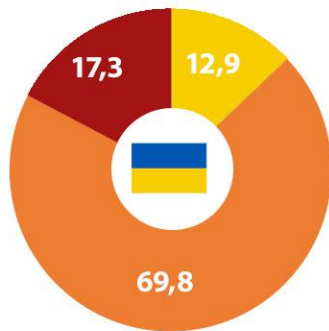
Скільки Ви витратили часу на підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?

менше 1 місяця	12,9	33	24,8
від 1 до 3 місяців	69,8	50	62,3
більше 3 місяців	17,3	17	12,9

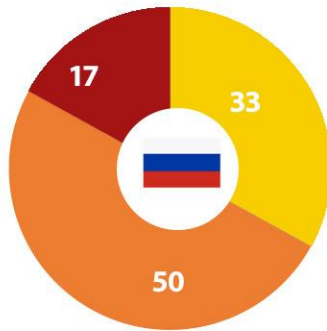
Скільки грошей Ви витратили за підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?

До 100 доларів США;	4,5	3,4	2,7
100 - 300 доларів США;	4,5	19,6	14,2
300 - 500 доларів США;	9,1	14,9	10,9
500 - 1000 доларів США;	36,4	28,8	19,3
Більше 1000 доларів США.	45,5	33,3	52,9

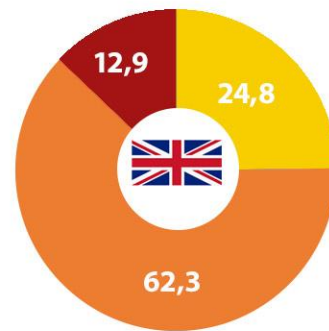
Скільки Ви витратили часу на підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?

в українськомовних анкетах

в російськомовних анкетах

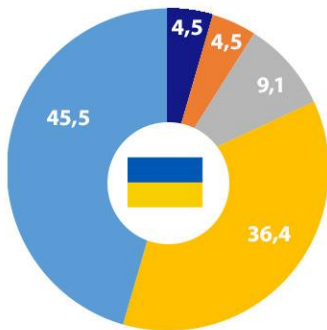
в англійськомовних анкетах

 менше 1 місяця

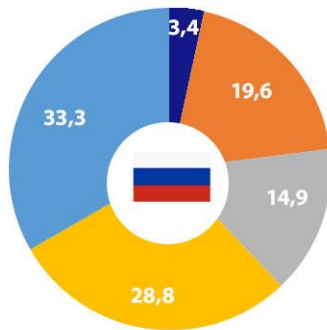
 від 1 до 3 місяців

 більше 3 місяців

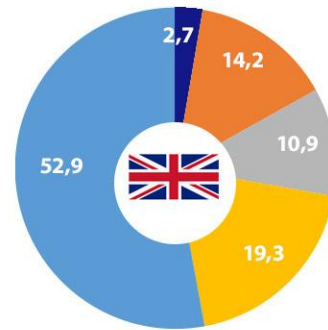
Скільки грошей Ви витратили за підготовку документів для вступу (отримання запрошення, легалізація документів, переклад, отримання візи на навчання)?

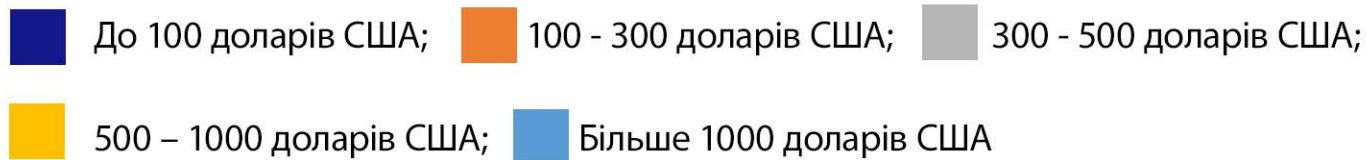
в українськомовних анкетах

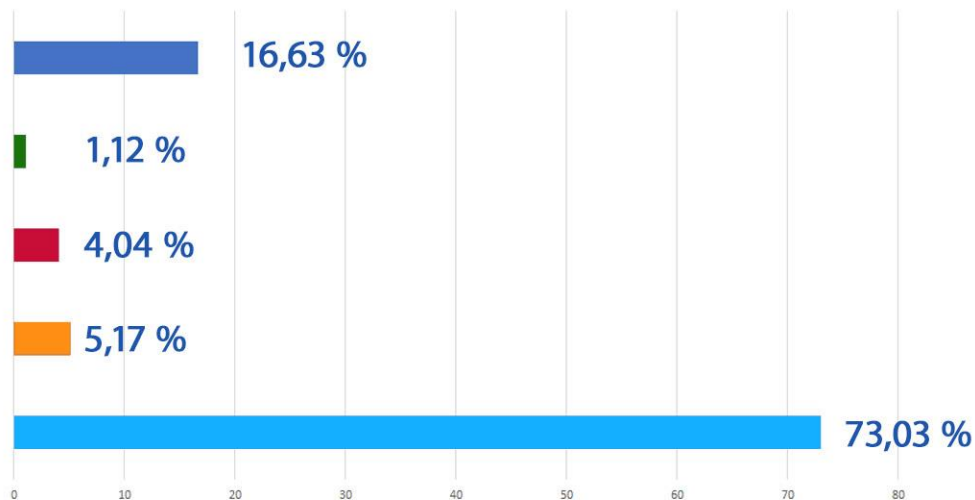
в російськомовних анкетах

в англійськомовних анкетах

Як Ви подавали документи на отримання запрошення на навчання?

Особисто в Україні
16,63 %

Через сайт <https://studyinukraine.gov.ua/en>
1,12 %

Надіслав до університету поштою самостійно
4,04 %

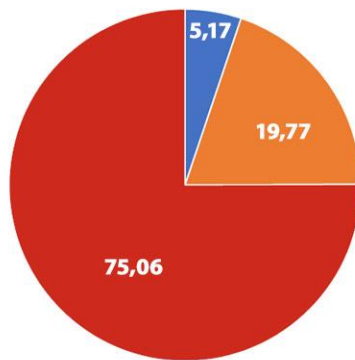
Онлайн надіслав до університету
5,17 %

Через приватну рекрутингову компанію
73,03 %

Структура відповідей респондентів за мовною ознакою

Мова анкети	Українська		Російська		Англійська	
	Кількість відповідей, осіб	Відсоток відповідей, %	Кількість відповідей, осіб	Відсоток відповідей, %	Кількість відповідей, осіб	Відсоток відповідей, %
Відповіді студентів	23	5,17	88	19,77	334	75,06

Українська мова

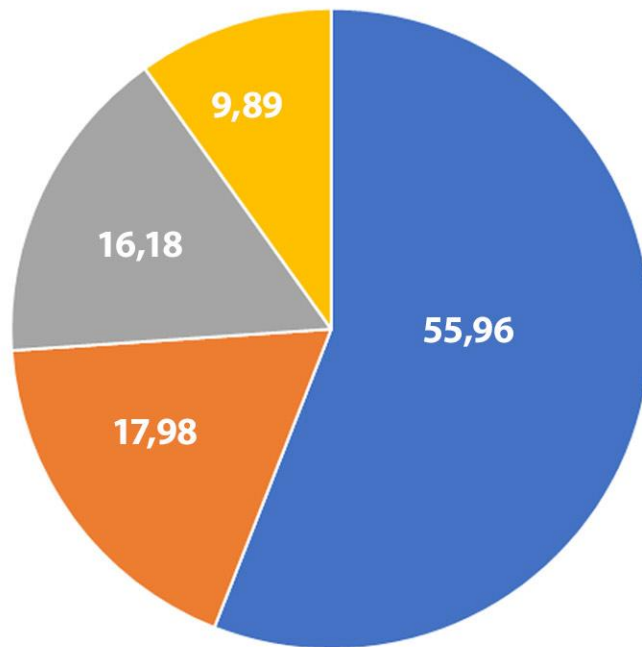

Російська мова

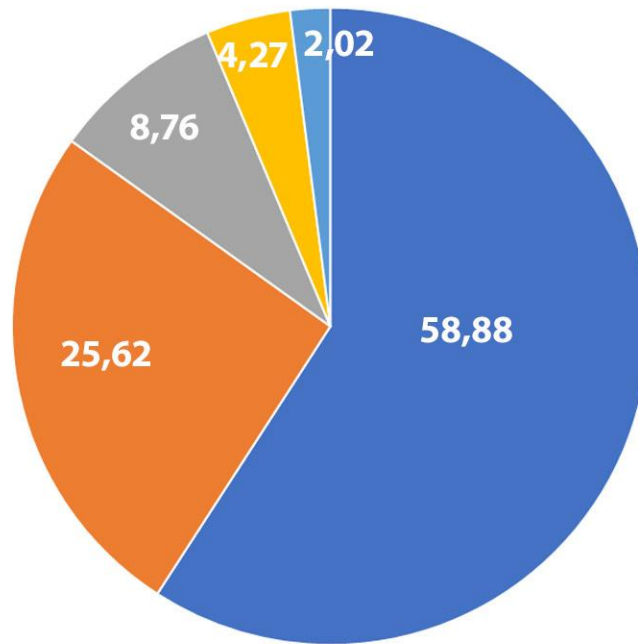
Англійська мова

Якою мовою відбувається навчання?

■ Англійська мова ■ Змішана форма викладання ■ Російська мова ■ Українська мова

Якою мовою би Ви хотіли навчатися?

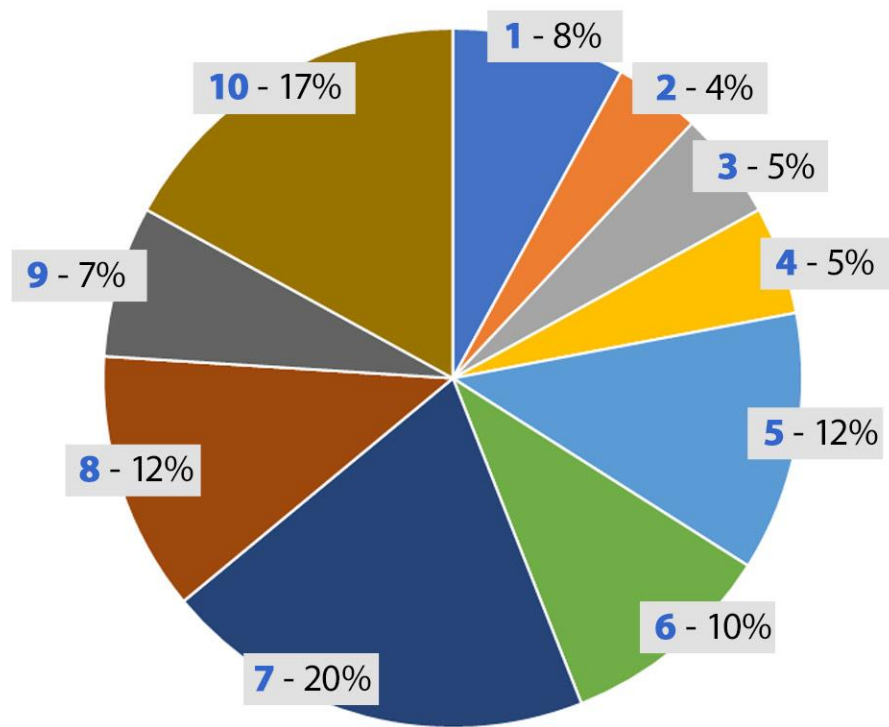

■ Англійська мова ■ Російська мова ■ Українська мова ■ Французька мова ■ Німецька мова

Чому Ви вибрали Україну?

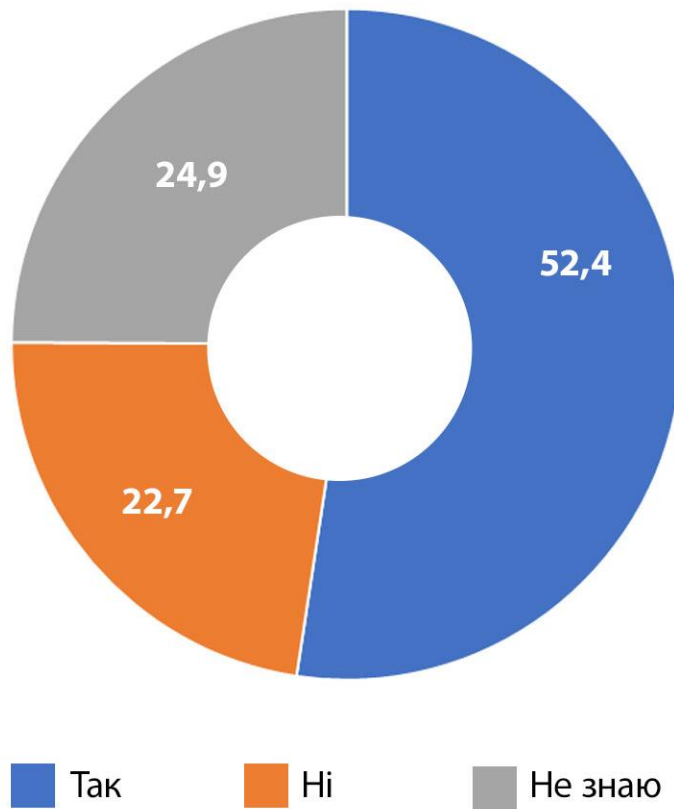
Показник	Структура відповідей іноземних студентів, %		
			
	В україномовних анкетах	В російськомовних анкетах	В англомовних анкетах
Якість освіти	43,5	43,2	23,7
Вартість навчання	39,1	36,4	56,9
Визнання диплому на батьківщині	52,2	35,2	17,1
Я хотів навчатися в Європі	52,2	30,7	42,2
Можливість отримання практичного досвіду	34,8	27,3	18,9
Інші причини	-	10,0	24,0

Чи задоволені Ви навчанням в університеті?

1 бал – повністю не задоволений,
10 балів – задоволений повністю

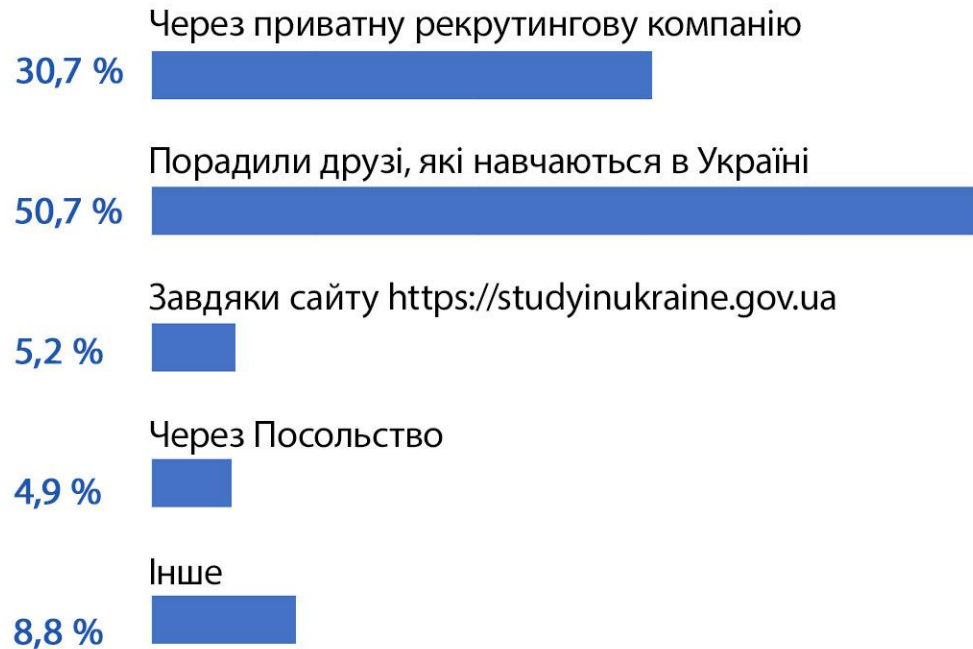
Чи будете Ви рекомендувати навчання в Україні для своїх друзів?

Що б Ви хотіли покращити в системі навчання іноземців в Україні?

Показник	Структура відповідей іноземних студентів, %		
	 в україномовних анкетах	 в російськомовних анкетах	 в англомовних анкетах
Якість освіти	39,1	35,6	66,4
Міжнародне співтовариство	34,8	42,5	54,7
Інфраструктуру університету	30,4	46,0	34,5
Гуртожитки	39,1	59,8	52,3
Можливості для організації дозвілля	30,4	40,2	42,3
Нічого	21,7	10,0	20,0

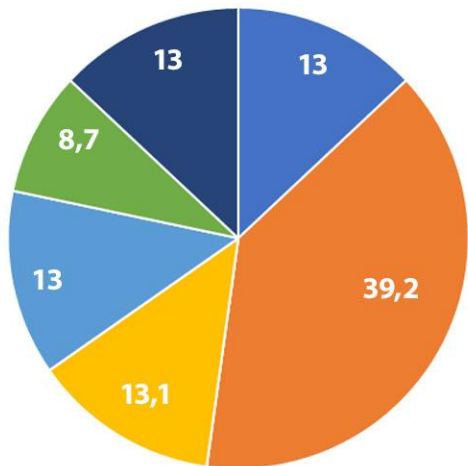
Як Ви дізналися про Україну?

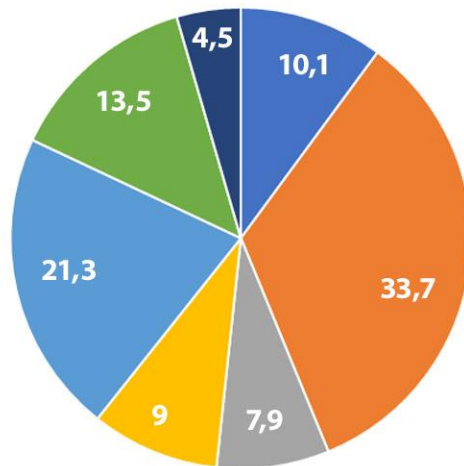
Між якими країнами Ви вибрали, де бажаєте здобувати вищу освіту?

Країна	Структура відповідей іноземних студентів, %		
	 в україномовних анкетах	 в російськомовних анкетах	 в англомовних анкетах
США	13	10,1	10,7
Китаєм	39,2	33,7	10,5
Великобританією	-	7,9	9
Країнами ЄС	13,1	9	24,2
Росією	13	21,3	11,1
Своєю рідною країною	8,7	13,5	22,5
Із жодною країною	13	4,5	12

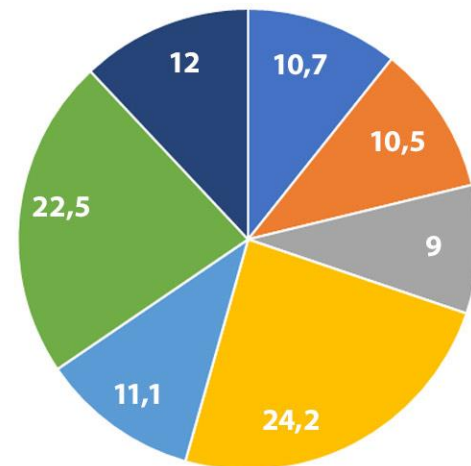
Між якими країнами Ви вибрали, де бажаєте здобувати вищу освіту?

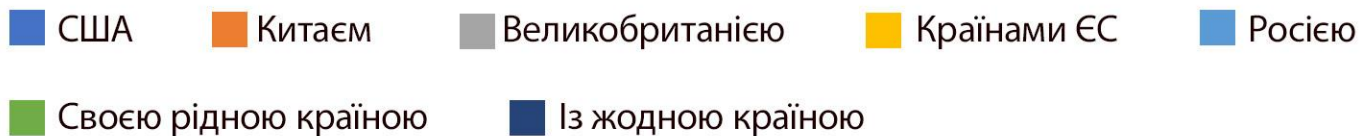
в українськомовних анкетах

в російськомовних анкетах

в англійськомовних анкетах

Висновки

1. Україна – цікава країна для іноземців. Основною конкурентною перевагою є співвідношення якості і вартості навчання.
2. Основними перешкодами для збільшення контингенту іноземних громадян є складність оформлення документів.
3. При оформленні документів для приїзду на навчання через ускладненість процедури іноземні студенти переважно користуються послугами посередників (73,03%). На складність процедури отримання візи вказали 72,3%.
4. Найбільш затребуваними мовами навчання є англійська мова (58,88% опитаних) і російська (25,62% опитаних), що, зважаючи на територіальну приналежність університетів опитуваних (Київ – 63,19 %, Полтава – 16,67 %), можливо не у повній мірі характеризує ситуацію. Виключаючи російську мову навчання, якою володіють іноземці з пострадянського простору, Україна перенаправляє потік потенційних студентів до Росії, Білорусі і Казахстану.
5. 66,4% студентів, що навчаються англійською мовою, прагнуть покращення якості освіти, що дозволяє припустити, що справа йде про якість викладання саме англійською мовою.
6. Варто відзначити той факт, що незважаючи на певні складнощі 52,4% опитаних будуть рекомендувати своїм знайомим навчання в Україні і це підтверджується тим, що 50,7% опитуваних прибули на навчання саме за рекомендаціями друзів, що навчалися в Україні.
7. Отже маємо боротися за гарну репутацію: забезпечувати високу якість навчання і створювати комфортні умови для прибуття, навчання і дозвілля іноземних студентів, оскільки це престиж України та інвестиції у її економіку.

Вважаємо за доцільне запропонувати наступні заходи:

- 1 спрощення і прискорення процедури отримання віз на навчання, що не має позначитися на безпеці держави, проте буде відповідати аналогічній політиці країн – конкурентів у наданні іноземним громадянам освітніх послуг;
- 2 збільшення консульських представництв у країнах, які мають зацікавленість в освітніх послугах українських ЗВО;
- 3 забезпечення вільного вибору мови навчання для іноземних громадян відповідно до освітніх можливостей українських ЗВО;
- 4 створення на державному рівні асоціації випускників українських ЗВО для пропагування і популяризації української освіти для іноземних громадян;
- 5 забезпечення високого рівня якості освітніх послуг з розширенням спектру освітніх можливостей українських ЗВО відповідно до запитів ринку і розвитку технологій.

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Український державний центр
міжнародної освіти

Харківський національний
економічний університет
імені Семена Кузнеця

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МАРКЕТИНГОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

